

Plan for eierskapskontroll

2020-2024
Haugesund kommune

September 2020

www.kpmg.no

Forord

Kontrollutvalget i Haugesund kommune gav i møtet 26.11.2019 KPMG oppdraget med å bidra i arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurdering og plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2020-2024. Planen for eierskapskontroll er fundert i en analyse av risiko- og vesentlighet på forholdene i kommunen. Det blir her lagt fram plan for eierskapskontroll med risiko- og vesentlighetsvurderingen som vedlegg. Planen skal bli vedtatt av kommunestyret.

Formålet med planen er å peke ut områder innenfor Haugesund kommune sitt eierskap som skal prioriteres for eierskapskontroll.

Dette er en plan for perioden 2020-2024.

I planen er det foreslått at kommunestyret delegerer myndighet til kontrollutvalget til å foreta endringer og omprioriteringer i planen. Slik tilgang til å delegere går fram av kommuneloven §23-4 om forvaltningsrevisjon¹.

¹ Lov av 22. juni 2018 om kommuner og fylkeskommuner.

Innhold

1. Bakgrunn og formål	1
1.1 Bakgrunn	1
1.2 Formål	1
1.3 Metode	1
2. Tema for eierskapskontroll	2
2.1 Resultat av analyse og arbeidsmøte	2
2.2 Identifiserte selskap og aktuelle tema for eierskapskontroll	2
2.3 Prioritering av område for eierskapskontroll	2
Vedlegg 1 Utredning av tema for eierskapskontroll	4
Vedlegg 2 Om eierskapskontroll	5

1. Bakgrunn og formål

1.1 Bakgrunn

Etter § 23-4 andre ledd i kommuneloven skal kontrollutvalget «... *minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.*»

Kontrollutvalget i Haugesund kommune gav i møtet 26.11.2019 KPMG oppdraget med å bidra i arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen og plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

1.2 Formål

Formålet med plan for eierskapskontroll er å prioritere områder som kan være aktuelle for eierskapskontroll i planperioden 2020-2024.

1.3 Metode

Som det går fram av kommuneloven § 23-4 skal plan for eierskapskontroll være basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunen sin virksomhet. Risiko- og vesentlighetsvurderingen for Haugesund kommune er vedlagt planen og utgjør grunnlaget for framlegget av denne planen. Beskrivelsen av metode for gjennomføring av risiko- og vesentlighetsvurderingen går fram av vedlegget.

2. Tema for eierskapskontroll

2.1 Resultat av analyse og arbeidsmøte

Kontrollutvalget har prioritert selskap for eierskapskontroll med grunnlag i en risiko- og vesentlighetsvurdering, som ligger vedlagt. Prioriteringen er blant annet gjort ut fra fire overordnede forutsetninger:

- ✓ Identifisering av selskapsform (AS, IKS, mv.)
- ✓ Eierskap; kommunen sin eierdel i selskap
- ✓ Formål med selskapet
- ✓ Økonomi

2.2 Identifiserte selskap og aktuelle tema for eierskapskontroll

Område/selskap	Aktuelle tema for eierskapskontroll
Generell eierstyring	<ul style="list-style-type: none">• Hvordan Haugesund kommune som helhet gjennomfører sin eierstyring.• Hvordan kommunen sikrer at selskapene etterlever regelverk og kommunen sine krav til selskapene sitt samfunnsansvar.• Oppfølging av virksomheter som yter kommunale tjenestetilbud og som er organisert utenom den kommunale forvaltningen.
Haugaland Kraft AS	<ul style="list-style-type: none">• Hvordan kommunen følger opp selskapet.• Hvordan kommunen følger opp avkastningen fra selskapet.
Karmsund Havn IKS	<ul style="list-style-type: none">• Hvordan kommunen følger opp selskapet.
Haugaland Vekst IKS	<ul style="list-style-type: none">• Vurdere hvordan kommunen sikrer at det regionale næringsarbeidet blir ivaretatt i samsvar med Haugesund sine mål.
Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS	<ul style="list-style-type: none">• Vurdere kommunen sin oppfølging av selskapet.
Universitetsfondet for Rogaland AS	<ul style="list-style-type: none">• Vurdere hvordan kommunen har lykket med den nye eierstrategien der man har som formål å komme tettere på selskapet.

2.3 Prioritering av område for eierskapskontroll

Med utgangspunkt i risiko- og vesentlighetsvurderingen prioriterer Haugesund bystyre følgende områder for eierskapskontroll i perioden 2020-2024, i prioritert rekkefølge:

1. Karmsund Havn IKS
2. Generell eierstyring

I tillegg prioriterer Haugesund bystyre følgende områder, i uprioritert rekkefølge:

- ✓ Haugaland Kraft AS
- ✓ Haugaland Vekst IKS
- ✓ Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS
- ✓ Universitetsfondet for Rogaland IKS

Haugesund bystyre delegerer myndighet til kontrollutvalget til å gjøre endringer i planen, i samsvar med kommuneloven § 23-4.

Vedlegg 1 Utredning av tema for eierskapskontroll

Generell eierstyring

Det kan være relevant å gjennomføre en eierskapskontroll som vurderer hvordan Haugesund kommune som helhet gjennomfører sin eierstyring. Her kan det være hensiktsmessig å gjennomgå hvilke system kommunen har etablert for eierstyring og hvordan dette gjennomføres i praksis. Videre kan det være relevant å se på hvilke prosesser kommunen har etablert opp mot regelverk og etablerte anbefalinger, som styrevalg, likestilling, etc. Videre kan en vurdere hvordan kommunen sikrer at selskapene etterlever regelverk og kommunen sine krav til selskapene sitt samfunnsansvar. En eierskapskontroll kan også vurdere hvordan kommunen følger opp virksomheter som yter kommunale tjenestetilbud og som er organisert utenom den kommunale forvaltningen.

Haugaland Kraft AS

En eierskapskontroll av Haugaland Kraft AS kan vurdere hvordan kommunen følger opp selskapet og videre hvordan kommunen følger opp avkastningen fra selskapet.

Karmsund Havn IKS

En eierskapskontroll kan gjennomføres av Karmsund Havn for å vurdere hvordan kommunen følger opp selskapet.

Haugaland Vekst IKS

En eierskapskontroll kan gjennomføres for å vurdere hvordan kommunen sikrer at det regionale næringsarbeidet blir ivaretatt i samsvar med Haugesund kommune sine mål.

Haugaland Interkommunale Miljøverk IKS

En eierskapskontroll kan gjennomføres for å vurdere kommunen sin oppfølging av selskapet.

Universitetsfondet for Rogaland AS

En eierskapskontroll kan gjennomføres for å vurdere hvordan kommunen har lykket med den nye eierstrategien der man har som formål å komme tettere på selskapet.

Vedlegg 2 Om eierskapskontroll

Formål med eierskapskontroll

Det går frem av kommuneloven § 23-2 at kontrollutvalget blant annet skal se til at det blir gjennomført eierskapskontroll av kommunen sine eierinteresser i selskap.

Formålet med eierskapskontroll er å kontrollere om den som utøver kommunen sine eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyret sine vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Eierskapskontroll skal bidra til å ta i vare kommunen sin kontroll over virksomheter som er organisert i selskap.

I kommuneloven som tredde i kraft høsten 2019 er ikke begrepet «selskapskontroll» videreført. Begrepet «eierskapskontroll» er derimot videreført, med betydningen kontroll av forvaltningen av kommunen sine eierinteresser i selskap. Tidligere var «frivillig/utvidet» forvaltningsrevisjon i selskap omfattet av samme forskrift som eierskapskontroll. I den nye kommuneloven skal derimot forvaltningsrevisjon i selskap inngå i plan for forvaltningsrevisjon.

Gjennomføring av eierskapskontroll

Gjennomføring og rapportering av eierskapskontroll skal skje i forhold til god kommunal revisjonsskikk og etablerte og anerkjente standarder på området (NKRF sin veileder i selskapskontroll)².

I følge kommuneloven § 23-6 kan kontrollutvalget kreve de opplysningene som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll fra:

- a) interkommunale selskap etter IKS-loven
- b) interkommunale politiske råd
- c) kommunale oppgavefelleskap
- d) aksjeselskap der kommunen aleine eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskap direkte eller indirekte eier alle aksjer.

Ved gjennomføring av eierskapskontroll vil relevante lover og forskrifter, kommunestyret sine vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring være viktige revisjonskriterier.

² *Veileder i selskapskontroll – med vekt på eierskapskontroll*. Denne er fra høsten 2018, men vil bli oppdatert i samsvar med ny kommunelov.

Kontakt oss

Harald Sylta

Partner

T +47 40 63 96 66

E harald.sylta@kpmg.no

Magnus Nedrelid Heggen

Associate

T +47 90 02 49 60

E magnus.heggen@kpmg.no

kpmg.no